

* Toto rozhodnutí nabylo právní moci:
výrok *Michal* dne *3. 9. 2019*

výrok

.....

VTC

dne *3. 9. 2019*

Právní věc



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře - rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kosové a soudců JUDr. Marcely Pechové a Mgr. Pavla Přebyla v právní věci

žalobkyně: [redacted]
sídlem [redacted]
zastoupená advokátem [redacted]
sídlem [redacted]

proti
žalované: [redacted]
sídlem [redacted]
zastoupená advokátem [redacted]
sídlem [redacted]

o zaplacení částky 41 393 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 10. 8. 2018 č. j. 9 C 29/2018-111

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v odstavci II. ve výroku o částečném zamítnutí žaloby **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 23 672 Kč ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni k rukám [redacted] náklady řízení před soudy obou stupňů v částce 40 523 Kč ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Chomátová.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 17 721 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % z částky 14 521 Kč od 30. 9. 2014 do zaplacení, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku, částečně zamítl žalobu na zaplacení částky 23 672 Kč a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Okresní soud vyšel z toho, že mezi účastníky došlo k uzavření smlouvy, v níž se žalobkyně zavázala shromažďovat informace z veřejně dostupných zdrojů o českých ekonomických subjektech a poskytovat je žalované. Služba byla dohodnuta na dobu neurčitou s roční periodou platby ve výši 12 000 Kč a s dodatkem na léto 2014, který umožňoval používání služby tzv. na zkoušku na období, které bylo popsáno v článku 10, tedy v dodatku ke smlouvě. Ten mimo jiné obsahoval ujednání o možnosti jednostranného odstoupení od smlouvy 7 pracovních dní před koncem doby, na níž je předmět smlouvy poskytován. Pokud byla smlouva uzavřena 12. 8. 2014 na dobu jednoho měsíce, trvalo bezplatné období do 12. 9. 2014 a žalovaná měla možnost odstoupit od smlouvy ke dni 3. 9. 2014. Odstoupení učiněné dne 5. 9. 2014 je tak opožděné a smlouva trvala až do 12. 9. 2015. Protože se žalované nepodařilo prokázat, že byla žalobcem ohledně doby odstoupení uvedena v omyl, uložil jí soud povinnost zaplatit částku 14 521 Kč (12 000 Kč včetně DPH) a částku 1 200 Kč představující minimální výši nákladů spojených s uplatněním pohledávky. Z hlediska požadavku žalované na snížení smluvní pokuty se okresní soud zabýval vyvážeností smlouvy, rovnováhou práv a povinností smluvních stran, a způsobem a rozsahem ujednání o smluvní pokutě. Dovodil, že smlouva je nevyvážená, když sankce za porušení povinností jsou ukládány jen uživateli. Smluvní pokuta, kterou žalobkyně požaduje, se vázala ve všech případech k porušení téže povinnosti, tedy k nezaplacení smluvené ceny. Vedle pokuty představující 0,2 % za každý den prodlení požaduje žalobkyně 500 Kč za každou upomínku, a nárokuje doučtování poskytnutého slevového obnosu, k jehož odebrání dochází proto, že nebyla zaplacená včas cena sjednaná ve smlouvě. Všechny tři smluvní pokuty vycházejí ze stejného porušení povinnosti a v celkovém součtu převyšují hodnotu pohledávky. Proto okresní soud přihlédl k významu zajišťované povinnosti, k faktické nemožnosti vzniku škody na straně žalobkyně a uzavřel, že smluvní pokuta je sjednána jako nepřiměřená. Kromě toho poukázal na obtížnou srozumitelnost textu smlouvy, na přesvědčivou výpověď jednatelky stran rozhovoru s pracovnící Call centra před uzavřením smlouvy a na internetová hodnocení služeb žalobkyně. Na základě toho přistoupil k moderaci smluvní pokuty a žalované uložil povinnost zaplatit částku 2 000 Kč odpovídající zhruba dvojnásobku ceny služby poskytnuté bezplatně. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 o. s. ř. za situace, kdy žalobkyně byla úspěšná z jedné třetiny, nicméně míra jejího neúspěchu závisela na závěru soudu o moderaci smluvní pokuty.
2. Proti tomuto rozsudku v zamítavém výroku a ve výroku o nákladech řízení podala odvolání žalobkyně. Namítla, že nebyl dán důvod k moderaci smluvní pokuty a že soud I. stupně smísl 3 zcela odlišné sankce. Sjednána byla smluvní pokuta při prodlení s úhradou faktury za poskytnuté služby ve výši 0,2 % z dlužné částky za každý den prodlení. Žalovaná uzavírající smlouvu v postavení podnikající osoby měla smlouvu o poskytování služby CESR k dispozici v průběhu kontrakčního procesu, následně jí byla doručena na jím zadaný e-mail, a měla ji dostupnou po přihlášení do účtu služby CESR v sekci smluvní dokumentace. Byla tak dostatečně seznámena i se způsobem případného utvrzení dluhu smluvní pokutou. Ta je žalobkyní požadována jen do podání žaloby, za další období nebyla vyúčtována a není požadována ani za prodlení se zaplacením doučtované časové slevy. Celková výše požadované smluvní pokuty je odvislá od délky prodlení, která byla zapříčiněna jednáním žalované, proto její výši nelze v souladu se soudní judikaturou považovat za nepřiměřenou, když přiměřená je i sjednaná výše denní sazby smluvní pokuty. Požadavek na zaplacení 300 Kč za jednu upomínku se neváže k prodlení s úhradou dluhu, ale k nutnosti zaslat upomínku a poskytnout dostatečný časový prostor pro dodatečnou úhradu dluhu. Upomínky byly celkem 3, jedna s upozorněním na neuhrazenou fakturu, další výzva obsahovala popis stavu věci a poslední byla zaslána doporučenou poštou. Posledním

nárokem žalobkyně je doučtování poskytnuté časové slevy v případě prodlení s úhradou faktury po dobu delší než 14 dnů. Sleva byla poskytnuta za zvolení roční platební periody, ovšem pokud žalovaná za poskytnuté služby nezaplatila včas, nebyl důvod slevu ponechat. Nejde tedy o zajištění platební povinnosti, nýbrž o samostatný nárok, který není smluvní pokutou. Smluvní pokuta ve výši 0,2 % denně z dlužné částky měla vést k plnění zajištěné povinnosti. Vyčíslena byla ke dni podání žaloby a skutečnost, že ji žalobkyně nepožaduje i za další období, svědčí pro závěr, že není dán prostor k moderaci smluvní pokuty. Ačkoli soud konstatoval, že žaloba byla podána po právu, v důsledku moderace došlo ke krácení nákladů řízení, což žalobkyně nepovažuje za správné. Navrhla proto změnu zamítavého výroku tak, aby i v této části bylo její žalobě vyhověno a aby jí byly přiznány náklady řízení.

3. Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku tvrzením, že celá smlouva je neplatná, v rozporu s dobrými mravy a podvodná. Okresní soud zhodnotil všechny relevantní skutečnosti a správně vyšší smluvní pokuty v souladu s požadavkem žalované moderoval.
4. Odvolací soud věc projednal a přezkoumal napadený rozsudek dle § 212 věty první o. s. ř. pouze v rozsahu dotčeném odvoláním, tj. v zamítavém výroku a ve výroku o nákladech řízení. Ve zbývajícím rozsahu nabyt napadený rozsudek samostatně právní moci dle § 206 odst. 2 o. s. ř. Poté dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání je důvodné.
5. Okresní soud po provedeném dokazování shledal, že mezi účastníky byla platně uzavřena smlouva o poskytování služby CESR a za důvodný měl nárok žalobkyně na zaplacení částky 14 521 Kč (cena za poskytnutou službu) a částky 1 200 Kč (náklady spojené s uplatněním pohledávky). Protože žalovaná nepodala proti vyhovujícímu výroku odvolání, vychází v tomto směru i odvolací soud ze soudem I. stupně přijatých a zároveň nezpochybněných skutkových i právních závěrů. Kromě ceny za poskytnutí služby žalobkyně dále požadovala a) 0,2 % denně z dlužné částky (tedy z ceny za poskytnuté služby), b) částku 900 Kč za vystavení a zaslání 3 upomínek a c) částku 10 890 Kč jako doučtování poskytnuté časové slevy. Je zcela nepochybné, že nárok ad a) je smluvní pokutou (§ 2048 o. z.), jelikož je vázán na porušení smluvené povinnosti zaplatit cenu za poskytnuté služby. Stejný závěr však již nelze učinit u nároků ad b) a c). Zaplacení 300 Kč (nikoliv 500 Kč, jak nesprávně uvádí soud I. stupně) je sjednáno pro případ zaslání upomínky, nikoliv pro případ porušení smluvené povinnosti. Za takové situace nemůže jít o smluvní pokutu (bez ohledu na to, že je ve smlouvě nebo žalobkyní nárok takto označen), nýbrž o paušální poplatek spojený s náklady vynaloženými na dodatečné výzvy k úhradě dluhu. Souhlasit lze pak s odvoláním, že nárok ad c) rovněž není smluvní pokutou. Ze smlouvy a z vyjádření žalobkyně plyne, že žalovaná si zvolila roční periodu placení a za to jí byla v rámci „akce léto 2014“ poskytnuta sleva z ceny za poskytnuté služby, ovšem jen v případě, že platba bude učiněna řádně a včas. V opačném případě (který nastal) žalobkyni dle smlouvy náleží právo na doučtování poskytnuté slevy. Ani zde proto nejde o zajištění platební povinnosti, jak má na mysli ustanovení § 2048 o. z. Nároky žalobkyně ad b) a c) jsou tedy opodstatněné a žalobkyni náleží vedle smluvní pokuty ve výši 0,2 % denně z ceny za poskytnuté služby.
6. Úvahy o případné nepřiměřenosti smluvní pokuty se tudíž mohou týkat jen nároku žalobkyně ad a). Dle konstantní soudní judikatury nelze smluvní pokutu ve výši 0,5 % z dlužné částky denně považovat za nepřiměřeně vysokou (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1583/2000 nebo sp. zn. 33 Odo 447/2005). Vzhledem k tomu, že v tomto konkrétním případě byla sjednána smluvní pokuta ve výši 0,2 % denně, je z hlediska výše taková smluvní pokuta přiměřená. Žalobkyně pak správně namítá, že na nepřiměřenost smluvní pokuty nelze usuzovat z její celkové výše, je-li důsledkem dlouhodobého prodlení a s tím spojeným navyšováním o jinak přiměřenou denní sazbu smluvní pokuty (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3622/2011). Jestliže tedy v dané věci výše smluvní pokuty vypočtené ke dni podání žaloby téměř dosahuje dlužné částky, jde o důsledek dlouhodobého prodlení žalované, takže ani z tohoto hlediska není požadovaná smluvní pokuta nepřiměřená. Vzhledem k tomu, že smluvní pokuta sloužila k zajištění hlavního závazku žalované zaplatit cenu za poskytnuté služby, činí odvolací

soud závěr, že smluvní pokuta sjednaná v předmětné smlouvě je přiměřená. Za situace, kdy odvolací soud neshledal, že lze využít moderačního práva, neboť nebyla sjednána nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta, není zapotřebí se zabývat rozsahem snížení smluvní pokuty a úvahami soudu I. stupně, které ho k tomu vedly.

7. Vzhledem ke změně napadeného rozsudku rozhodoval odvolací soud o nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.), na které má dle § 142 odst. 1 o. s. ř. nárok úspěšná žalobkyně. Náklady prvoinstančního řízení představují odměnu ve výši za 6 úkonů (1. převzetí příprava zastoupení, 2. žaloba, 3. a 4. písemná vyjádření ze dne 21. 3. 2018 a 9. 4. 2018, 5. a 6. účast na jednání dne 27. 3. 2018 a 31. 7. 2018) po 2 740 Kč (odměna vypočtena z částky 40 193 Kč dle § 7 bod 5. vyhl. č. 177/1996 Sb.), 2x cestovní z Brna do Tábora a zpět ve výši 2 154 Kč a 1 825 Kč, parkovné ve výši 18 Kč, náhradu za ztrátu času za 16 započatých půlhodin po 100 Kč, 6x režijní paušál po 300 Kč, 21 % DPH, a náhradu za zaplacený soudní poplatek ze žaloby ve výši 1 608 Kč, tj. celkem 30 451 Kč. Náklady řízení odvolacího představují odměnu za 2 úkony (odvolání a účast na jednání dne 27. 11. 2018) po 2 060 Kč (odměna vypočtena z předmětu odvolacího řízení z částky 23 672 Kč), 2x režijní paušál po 300 Kč, cestovné z Brna do Tábora a zpět ve výši 1 825 Kč, náhradu za promeškaný čas za 8 započatých půlhodin po 100 Kč, 21% DPH a náhradu za soudní poplatek z odvolání ve výši 1 184 Kč, tj. celkem 10 072 Kč. Náklady řízení před soudy obou stupňů tak představují částku 40 523 Kč, kterou je žalovaná povinna zaplatit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku dle § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Tábor 29. 11. 2018

JUDr. Ivana Kosová v. r.
předsedkyně senátu